

Psy2205 Biopsychosocial Development - sensorveiledning 2020

Prinsipper for karakterfastsettelse

Elementer som må være på plass er definisjoner og bruk av faguttrykk, teori og empiri. Det er ikke tilstrekkelig med «sunn fornuft». Sensor vil at kandidaten skal vise selvstendighet gjennom argumenter og drøfting. Dette åpner for at studenten kan ha ulike vinklinger i sin besvarelse, og derfor følger kun faktorer og tema som kan være eksempler på hva en kandidat kan fokusere på i oppgaven.

Ved karaktersettelse, kan sensorveiledningen brukes som veiledning. Kandidatens oppgave må ikke ha 100% overensstemmelse for å få full uttelling. Om kandidaten trekker inn flere av punktene, har ok redegjørelse, ok til manglende drøfting, tilsvarer det karakteren C. Om kandidaten trekker inn mange punkter, har god redegjørelse for disse, samt drøfter, reflekterer og argumenterer, så vil det kunne tilsvare en B. En oppgave med svært god drøfting og refleksjoner knyttet til empiri og teori og som viser svært god forståelse av tema, og som har detaljkunnskap vil kunne tilsvare en A. Oppgavene er brede og kan oppleves som omfattende. Kandidaten kan derfor foreta avgrensninger i forhold til temaer og teorier. Slike avgrensninger bør begrunnes på en tydelig og meningsfull måte. Det er derfor mulig å besvare oppgavene svært forskjellige. Ta høyde for dette når du sensurerer.

To av følgende tre spørsmål skal besvares:

1.

Diskuter sammenhengene mellom fattigdom og kognitiv utvikling.
Discuss the associations between poverty and cognitive development.

2.

Diskuter ulike former for forebygging. Gi eksempel på evidensbasert praksis.
Discuss different forms of prevention. Give examples of evidence based practice.

3.

Diskuter foreldrenes betydning for barns antisosial utvikling.
Discuss the influence of parents on children's antisocial development.

Eksamensspørsmål 1

Diskuter sammenhengene mellom fattigdom og kognitiv utvikling.

Discuss the associations between poverty and cognitive development.

Elementene som bør trekkes frem:

Å definere hva fattigdom er og hva sosioøkonomisk status er. Drøfte hvordan det henger sammen med kognisjon og/eller hjernen. Å kunne drøfte sammenheng mellom sosiale gradienter/determinanter og hjernen, for eksempel i lys av ulike kognitive funksjoner. Kandidaten bør også kunne definere hva kognitiv funksjoner er og gi eksempler på det. Vise en forståelse av at fattigdom involverer gen-miljø interaksjon.

Burde kunne diskutere:

- Å definere og beskrive hva sosial seleksjon og kausasjon er i lys av fattigdom.
- Diskutere ulike teorier knyttet til hvordan risiko (som fattigdom) henger sammen med utvikling, for eksempel Bronfenbrenner eller Sameroff
- Diskutere gen-miljø interaksjoner, f.eks. Tucker-Drob. Her diskuteres for eksempel hvordan og hvorfor genetiske og miljømessige effekter på kognisjon varierer med SES
- Drøfting av sammenhenger mellom fattigdom/SES og hjernestruktur og –funksjon hos barn og ungdommer

Positivt å diskutere:

- Hvordan kognisjon kan være et bindeledd mellom fattigdom og mental helse. Kognisjon/nevrokognitive faktorer som mediator/moderator mellom fattigdom og mental helse
- Korrelasjon vs kausalitet
- Definere og forklare hva distal vs proximal faktorer er

Andre faktorer som kan trekkes inn:

- Stryker og svakheter ved relevante metoder
- Interaksjoner mellom faktorer
- Intervensjoner rettet mot fattigdom
- Kunne navnet på sentrale forskere og si noe om bakgrunnen til ulike studier
- Konkretisere og beskrive i detalj ett eller to sentrale empiriske studier.

Viser til pensum:

Farah (2017)

Palacios-Barrios & Hanson (2019)

Tucker-Drob et al. (2013)

Bronfenbrenner (1994)

Sameroff (2010)

Eksamensspørsmål 2

Diskuter ulike former for forebygging. Gi eksempel på evidensbasert praksis.

Discuss different forms of prevention. Give examples of evidence based practice.

Elementene som burde trekkes frem:

Gi en definisjon og forklaring av hva forebygging er og kunne skille mellom ulike typer forebygging. Kandidaten må vise forståelse for hva som ligger i evidensbasert praksis og må gi eksempler på dette. Det må komme tydelig frem at evidensbasert praksis er noe annet og mer omfattende enn implementering av evidensbaserte intervensjoner. Kandidaten må foreta noen valg om hva vedkommende skal trekke frem.

Burde kunne diskutere:

- Definere og forklare hva forebygging er og gi eksempler på ulike former for forebygging. For eksempel bør kandidaten kunne forklare og definere ulike former for forebygging (universell, selektiv, indikert).
- Diskutere hvordan ulike former for forebygging benyttes.
- Definere og forklare hva som ligger i evidensbasert praksis, gi et eller flere eksempler.
- Beskrive elementene i evidensbasert psykologisk praksis (beste tilgjengelige forskning, klinisk ekspertise og klientens kontekst, kultur og preferanser).
- Diskutere og forklare hva evidensbasert intervensjon og behandling er.

Positivt å diskutere:

- Intervensjonsstrategier.
- Diskutere hvordan evidensbasert praksis arter seg når pasienten er en skole, kommune eller et annet system.
- Kritikk eller begrensninger av de ulike nivåene av forebygging (universell, selektiv, indikert).
- Gi konkrete eksempler på evidens-baserte forebygging eller intervensjonsprogrammer (after-school programs, coping cat osv).
- Forklare noen fellestrekk for evidensbasert praksis.
- Primær, sekundær og tertiær forebygging. Må vise til hvordan dette har endret seg.

Andre faktorer som kan trekkes inn:

- Matching intervensjoner
- Confirmatory program evaluation
- Kausalitet
- Metodiske styrker og begrensninger i forskningen
- Research cycle of prevention
- SAFE faktorer
- Strategier for å endre for eksempel atferd.
- Trekke inn og definere resiliens
- Trekke inn og diskutere helse forebygging mer generellt.

Pensum:

Ogden Ch 2 og 7

Masten ch 9

Eksamensspørsmål 3

Diskuter foreldrenes betydning for barns antisosial utvikling.

Discuss the influence of parents on children's antisocial development.

Elementer som bør trekkes inn:

En forståelse av at antisosial atferd ofte øker i ungdomsårene og at dette er ganske normalt, kandidaten må kunne gi en definisjon av hva antisosial atferd er samt forklare hvordan familien både kan bidra til risiko, men også fremme resiliens. Kandidaten burde vise til at familien både bidrar med genetikk og miljø.

Burde kunne diskutere:

- Må definere hva antisosial atferd er og beskrive utvikling.
- Beskrive en eller flere teorier knyttet til antisosialatferd (dette kan være Moffitt sin life-time persistent versus adolescent limited, det kan være knyttet til sosial læringsteori eller til økologiske teorier).
- Definere hvilken rolle familien kan ha for utvikling og beskrive risiko og beskyttende faktorer i familien.
- Vise at de forstår at familien har mange ulike roller og bidrar med risiko og resiliensfremmende faktorer i miljøet og genetisk.
- Trekke inn relevant forskning.

Positivt å diskutere:

- Diskutere i utstrakt grad ulike typer risiko (biologisk, miljø, individuell), og definere disse.
- Forklare hva gen-miljø interaksjon er og hvordan dette henger sammen med antisosial atferd
- Forklare direkte og indirekte effekter (eller distale, proksimale faktorer).
- Diskutere ulike intervensjoner-hva som bidrar til resiliens.
- Gi empiriske eksempler på studier som ser på risikofaktorer. Eksempel kan være Kauai studien til Werner og Smith, men her er det mange eksempler (The E-risk study).

Andre faktorer som kan trekkes inn:

- Interaksjoner mellom de ulike faktorene.
- Trekke inn og definere resiliens
- Diskutere intervensjoner relevant for familien for å bidra til positiv utvikling.
- Hvordan forebygge risiko i familiene.
- Kunne navnet på sentrale forskere og si noe om bakgrunnen til ulike studier
- Konkretisere og beskrive i detalj ett eller to sentrale empiriske studier.

Pensum:

Masten Ch 1, 2, 6, 8

Ogden Ch 3 & 4

Jaffee et al. (2013)

Moffitt (1993)

Moffitt (2005)

Werner & Smith (1979)